

MALİ ANALİZ TEKNİKLERİ

Ankara Üniversitesi
Siyasal Bilgiler Fakültesi
İşletme Bölümü
Muhasebe ve Finansman Anabilim Dalı

Eğilim (Trend) Yüzdeleri

Analizi Tekniği

- Eğilim (trend) yüzdeleri analizi tekniği, işletmenin geçmiş dönemlerdeki durumlarını gösteren finansal tablo verilerinden hareketle, işletmenin geleceğini açıklamaya yönelik öngörülerde bulunma amacıyla uygulanmaktadır.
- Tekniğin isminden de anlaşılabilieceği gibi bazı eğilimler (gidişat) saptanmaya çalışılmaktadır.
- Saptanan eğilimlerin yönü (artış veya azalış) ve derecesi ile ilgili olduğu durumlar göz önünde bulundurularak, bazı sonuçlara (teşhislere) ulaşılabilmektedir.

Eğilim (Trend) Yüzdeleri

Analizi Tekniği

- Eğilim yüzdeleri analizinin yapılabilmesi için analizin **en az beş yıllık (dönemlik)** finansal tablo verilerini kapsamına alması gerekir.
- Aksi durumda bir eğilimden bahsetmek olanaksızlaşır.
- Bu teknik uygulanırken, analiz kapsamındaki bütün yıllara ilişkin hesap tutarları, **seçilmiş bir yıldaki aynı hesabın tutarına** oranlanmaktadır.

Eğilim (Trend) Yüzdeleri

Analizi Tekniği

- Diğer yıllardaki hesap tutarlarının oranlanacağı hesapların bulunduğu bu seçilmiş yıl; **baz yıl (temel yıl)** olarak isimlendirilmektedir.
- Baz yıl, **olağandışı değişikliklerin yaşanmadığı, istikrarlı**, normal sayılabilecek (olağan) bir yıl olmalıdır.
- Baz yılın olağan bir yıl olmaması durumunda, daha sonraki yıllara ait değişimler bu yıla göre belirleneceğinden, doğru eğilimleri saptama olanağı azalır.

Eğilim (Trend) Yüzdeleri

Analizi Tekniği

- Baz yıl (temel yıl) ile ilgili bir açıklama:
  - Bilanço açısından bakıldığında bir yılın veya bir dönemin değil; bir tarihteki durumun temel alındığı,
  - Gelir tablosu açısından bakıldığında da bir tarihin değil; dönemin temel alındığı,
  - Her dönemin de bir yılı kapsamak zorunda olmadığı; aylık, üçer aylık, altışar aylık gibi bir yıldan daha kısa zamanları kapsayan dönemlerin de olabileceği gerçeği unutulmamalıdır.
  - Temel yılın, finansal tablonun özelliğine göre diğer tarihlerdeki veya dönemlerdeki değişimleri ölçmek için kullanılan bir başlangıç noktası veya karşılaştırma noktası olduğu bilinmelidir.

Eğilim (Trend) Yüzdeleri

Analizi Tekniği

- Hesaplanan eğilim yüzdelerine göre, herhangi bir hesabın tutarının zaman içinde nasıl değiştiği anlaşılmaktadır.
- Temel (baz) yıldaki bütün yüzdeler %100 olarak hesaplanmaktadır. Çünkü temel yılındaki hesap tutarları da kendileriyle oranlanmaktadır.
- Daha sonraki yıllara ilişkin hesap tutarları da temel yıldaki ilgili hesaba bölünmekte ve 100 ile çarpılmaktadır.

Eğilim (Trend) Yüzdeleri

Analizi Tekniği

- Eğilim Yüzdeleri aşağıdaki formül aracılığı ile hesaplanmaktadır:

$$\text{Eğilim Yüzdeleri} = \frac{\text{İlgili Yıldağı Hesap Tutarı}}{\text{Baz Yıldağı Tutarı}} \times 100$$

Eğilim (Trend) Yüzdeleri Analizi Tekniği

- Eğilim yüzdeleri tekniği ile hem bilanço hem de gelir tablosunun analizleri yapılabilir.
- Gerektiğinde ek finansal tablolar için de eğilim yüzdeleri analizi yapılmaktadır.
- İzleyen sunuda bir örnek olması bakımından bilançonun yalnızca aktif tarafına uygulanmış bir eğilim yüzdeleri analizi yer almaktadır:

Eğilim (Trend) Yüzdeleri

Analizi Tekniği – Uygulama

Örneği

ABC SANAYİ A.Ş. -TL	YILLAR					TREND (EĞİLİM) YÜZDELERİ				
	31.Ara.01	31.Ara.02	31.Ara.03	31.Ara.04	31.Ara.05	2001-'01	2001-'02	2001-'03	2001-'04	2001-'05
DÖNEN VARLIKLAR	752.324	1.567.113	3.523.437	5.438.943	7.603.444	%100	%208	%468	%723	%1011
Hazır Değerler	16.223	40.560	50.012	26.031	28.644	%100	%250	%308	%160	%177
Kasa	27	108	596	355	376	%100	%400	%2207	%1315	%1393
Bankalar	16.196	40.452	49.416	25.676	28.268	%100	%250	%305	%159	%175
Menkul Kıymetler	185.000	214.400	222.000	235.787	194.247	%100	%116	%120	%127	%105
Kamu Kes. Tah. Sen. ve Bonoları	185.000	214.400	222.000	235.787	194.247	%100	%116	%120	%127	%105
Ticari Alacaklar	211.225	446.967	1.003.510	986.577	1.885.271	%100	%212	%475	%467	%893
Alıcılar	160.228	393.477	855.500	740.450	1.624.152	%100	%246	%534	%462	%1014
Alacak Senetleri	55.816	60.000	158.200	258.822	273.302	%100	%107	%283	%464	%490
Alacak Senetleri Reeskontu (-)	4.720	6.400	10.000	12.638	12.126	%100	%136	%212	%268	%257
Şüpheli Alacaklar Karşılığı (-)	99	110	190	57	57	%100	%111	%192	%58	%58
Stoklar	268.465	638.320	1.641.263	3.226.935	4.754.943	%100	%238	%611	%1202	%1771
İlk Madde ve Malzeme	56.453	144.808	227.068	334.014	886.891	%100	%257	%402	%592	%1571
Mamuller	212.000	493.488	1.403.683	2.891.332	3.864.583	%100	%233	%662	%1364	%1823
Verilen Sipariş Avansları	12	24	10.512	1.589	3.469	%100	%200	%87600	%13242	%28908
Diğer Dönen Varlıklar	71.411	226.866	606.652	963.613	740.339	%100	%318	%850	%1349	%1037
DURAN VARLIKLAR	142.211	236.099	1.256.099	1.953.880	3.963.770	%100	%166	%883	%1374	%2787
Ticari Alacaklar	1.169	1.090	1.122	1.177	1.088	%100	%93	%96	%101	%93
Verilen Depozito ve Teminatlar	1.169	1.090	1.122	1.177	1.088	%100	%93	%96	%101	%93
Diğer Alacaklar	349	480	1.647	63.632	267.199	%100	%138	%472	%18233	%76561
Ortaklardan Alacaklar	349	480	1.647	63.632	267.199	%100	%138	%472	%18233	%76561
Mali Duran Varlıklar	6.208	13.975	571.021	623.921	821.834	%100	%225	%9198	%10050	%13238
Bağlı Ortaklıklar	6.208	13.975	571.021	623.921	821.834	%100	%225	%9198	%10050	%13238
Maddi Duran Varlıklar	134.485	220.554	682.309	1.265.150	2.873.649	%100	%164	%507	%941	%2137
Arazi ve Arsalar	977	7.715	7.812	9.488	11.396	%100	%790	%800	%971	%1166
Binalar	97.818	165.820	433.275	847.465	1.622.193	%100	%170	%443	%866	%1658
Tesis, Makina ve Cihazlar	306.114	379.200	903.519	1.713.586	4.237.413	%100	%124	%295	%560	%1384
Taşıtlar	9.106	14.031	28.518	43.915	71.830	%100	%154	%313	%482	%789
Demirbaşlar	30.938	54.264	114.709	180.738	312.060	%100	%175	%371	%584	%1009
Birikmiş Amortismanlar (-)	310.582	400.614	806.655	1.530.092	3.390.055	%100	%129	%260	%493	%1092
Yapılmakta Olan Yatırımlar	114	138	1.131	50	8.812	%100	%121	%992	%44	%7730
AKTİF (VARLIK) TOPLAM	894.535	1.803.212	4.779.536	7.392.823	11.567.214	%100	%202	%534	%826	%1293

Eğilim (Trend) Yüzdeleri

Analizi Tekniği

- Bir önceki sunuda yer alan bilançonun eğilim yüzdeleri analizine dayalı olarak;

ABC SANAYİ A.Ş. -TL	YILLAR					TREND (EĞİLİM) YÜZDELERİ				
	31.Ara.01	31.Ara.02	31.Ara.03	31.Ara.04	31.Ara.05	2001-'01	2001-'02	2001-'03	2001-'04	2001-'05
DÖNEN VARLIKLAR	752.324	1.567.113	3.523.437	5.438.943	7.603.444	%100	%208	%468	%723	%1011
DURAN VARLIKLAR	142.211	236.099	1.256.099	1.953.880	3.963.770	%100	%166	%883	%1374	%2787
AKTİF (VARLIK) TOPLAM	894.535	1.803.212	4.779.536	7.392.823	11.567.214	%100	%202	%534	%826	%1293

- işletmenin dönen varlıklarının da duran varlıklarının da artmış olduğunu ancak duran varlıkların göstermiş olduğu artış eğiliminin daha yüksek olduğu saptamasında bulunabiliriz.
- Bu saptamaya dayalı olarak işletmenin, varlık yatırımları içinde giderek daha çok uzun vadeli yatırımlara (duran varlıklara) yatırım yaptığını sonucuna varabiliriz.